תמציית הדף היומי

דף יא

נגעים מקרא מרובה והלכות מועטות **וכשיש ספק** יש לעיין בפסוקים, **ואהלות** מקרא מועט והלכות מרובות **וכשיש ספק** יש לעיין במשנה. * **דיינין** יש להם על מה שיסמוכו ואינם מפורשים, **ומיירי בנתכון להרוג את חבירו והרג את האשה** דמשלם ממון לבעלה [אף דכתיב נפש תחת נפש], **דילפינן נתינה נתינה** מאשה הרה שיצאו ילדיה שמשלם דמי ולדות. * **עבודות** אינן מפורשים **ואתי לקבלת הדם שכתבה הכתוב בלשון הולכה** [והקריב הכהן את הכל והקטיר המזבחה דהיינו הולכה] למימרא שהולכה גם נחשבת עבודה [אף שהיא עבודה שאפשר לבטלה אם שוחט בצד המזבח וזורק]. * **טהרות** אתי לשיעור מקוה דהוי אמה על אמה ברום שלוש אמות ושיעורו מ' סאה. * **טומאות** אתי **לבעדשה מן השרץ** דמקצתו שהוא כקולו [דכתיב בהם וכתיב מהם] שכן חומט תחילתו בכעדשה, **ולר"י בר' יהודה** שיעורו **כזגב הלטאה** [דמפרכסת ויש בו חיות]. * **עריות** אתי לבתו מאנוסתו [ואף דכתיב בת בתו ובת בנו מאנוסתו, מ"מ אין מזהירין מן הדין] דאתיא מהנה וזימה [מבתו מנישואין]. * **אין דורשין בעריות לשלושה** [לבד הדורש] **והטעם: א. להו"א** מאיש איש אל כל שאר בשרו לא תקרבו וכו', **ודחי** מאיש איש כי יקלל, ומאיש כי יתן מזרעו למולך, **דמוכח** דאתי לרבות את הנכרית. **ב.** ושמרתם [שנים] את משמרתי [אחד] לבלתי עשות מחוקות התועבות, **ודחי** מקרא דושמרתם את השבת וכו'. **ג. למסקנה סברא הוא** דבג' אחד נושא ונותן עם הרב והשנים האחרים דנים ביניהם ואין שומעין דברי הרב ויבואו להתיר עריות דנפשו מחמדתן ומתאוה להם אף שלא בפניו [אך גזל רק בפניו נפיש יצריה]. * **לא במעשה בראשית לשנים:** דילפינן משאל נא לימים ראשונים [יחיד שואל], **ואין לשאול קודם בריאת העולם** דכתיב למן היום אשר ברא אדם על הארץ, **אך אפשר לשאול לימים ראשונים** אשר היו לפניך. * **לא במרכבה ליחיד אא"כ** הי' חכם ומבין מדעתו [דלאו אורח ארעא לפרושיה בהדיא], **אך יחיד אסור לעסוק בעצמו** אף בחכם ומבין.

דף יב

אדם הראשון היה גבוה מהארץ עד הרקיע, **וכשהיה שוכב** היה מסוף עולם ועד סופו, **והד שיעור הוא,** וכיון שסרח הניח הקב"ה ידיו עליו ומיעטו שנא' אחור וקדם צרתני ותשת עלי כפך. * **י' דברים נבראו ביום הראשון:** שמים, ארץ, תהו [קו ירוק שמקיף את העולם שממנו יוצא חושך], **בהו** [אבנים לחות ששקועות בתהום ויוצא מהם מים], **אור** [ונברא ביום ראשון אך נתלה ביום רביעי, א"נ שהאור שנברא ביום ראשון נגנז לצדיקים לעת"ל דאדם צופה בו עד סוף עולם ומנע מרשעים (דור מבול והפלגה) אורם], **חושך, רוח, מים, מדת יום, מדת לילה** [כ"ד שעות בין שניהם דכתיב ויהי ערב ויהי בוקר יום אחד]. * **העולם נברא בי' דברים:** חכמה [יודע מה שלמד], **תבונה** [מבין דבר מתוך דבר], **דעת** [ישוב], **כח** [כח הזרוע], **גערה** [שהעולם התרחב כשתי פקעיות של שתי עד שגער בו ה' והעמידו, וכן הים הי' מתרחב והולך עד שגער בו ה' ויבשו], **גבורה** [גבורת הלבן], **צדק, משפט, חסד, רחמים** [דכתיב זכור רחמיך וכו' כי מעולם המה]. * **לב"ש** שמים נבראו קודם לארץ [את השמים ואת הארץ, דאדם עושה כסא ואח"כ הדום לרגליו], **ולב"ה** ארץ ואח"כ שמים [ארץ ושמים, דאדם בונה בית ואח"כ עליה], **ולחכמים** שניהם נבראו כאחת [דכתיב יעמדו יחדיו, **ולאידך** דלא משתלפי מהדדי], **ולא קשו המקראות אהדדי** דשמים נבראו תחילה וארץ נטה תחילה. * **הארץ עומדת על:** עמודים, מים, הרים, רוח סערה, זרועו של הקב"ה. * **מס' העמודים:** י"ב [למספר בנ"י], ז' [חצבה עמודיה שבעה], **מס' הרקיעים: לר' יהודה** ב' [השמים ושמי השמים], **ולחכמים** ז' **והם: א. וילון** נכנס שחרית לתיקון והאור נראה, ויוצא ערבית, ומחדש בכל יום מעשה בראשית [שנא' הנוטה כדוק שמים]. **ב. רקיע** בו לבנה, חמה, כוכבים, מזלות [ויתן אותם אלוקים ברקיע השמים]. **ג. שחקים** בו שוחקים מן לצדיקים [ויצו שחקים ממעל וכו']. **ד. זבול** בו ירושלים וביהמ"ק של מעלה ומזבח שמיכאל מקריב עליו קרבן [שנא' בית זבול לך, וכתיב הבט משמים וראה מזבול וכו']. **ה. מעון** שבו מלאכי השרת שאומרים שירה בלילה, ושותקות ביום שנא' ובלילה שירה עמי [ממעון קדשך מן שמים]. **ו. מכון** בו אוצרות שלג, ברד, טלליים רעים, סופה, סערה, קיטור, שנא' יפתח ה' לך את אוצרו הטוב, **ודוד בקש רחמים** והורידן לארץ דלא יגורך רע [שנא' ואתה תשמע השמים מכון שבתך]. **ז. ערבות** בו צדק, משפט, צדקה, גניז חיים, שלום, ברכה, נשמות צדיקים, ורוחות שעתידין לבראות, טל תחיה, שרפים, אופנים, חיות הקודש, מלאכי השרת, כסא הכבוד, ויש בו נמי חושך ענן וערפל בבתי בראי, אך בבתי גואי יש אור. [וילפינן גו"ש סולו לרוכב בערבות, מרוכב שמים בעזרך]. * **הקב"ה מושך חוט של חסד** על העוסק בתורה בלילה, או בעונה"ג. * **הפוסק מד"ת ועוסק בד"ת** מאכילין אותו גחלי רתמים. * **עוד רקיע יש מעל ראשי החיות** ומכאן והילך אין לדבר.

דף יג

מה השיבה ב"ק לנבוכדנצר כשרצה להידמות לעליון, **והלא ת"ק שנה יש: א.** מארע לרקיע. **ב.** עובי כל רקיע. **ג.** בין רקיע לרקיע. **ד. כנגד כולן** רגלי חיות הקודש. **ה.** קרסולי החיות. **ו.** שוקי. **ז.** רכובי. **ח.** ירכי [עצם התקוע במתניים]. **ט.** גופי. **י.** צוארי. **יא.** ראשי. **יב.** קרני. **יג.** רגלי כסא הכבוד. **יד.** הכסא בעצמו כנגד כולן, ומלך רם ונישא שוכן עליהם, **ואילו שנותיו של אדם** ע' שנה ואם בגבורות פ' שנה, אך אל שאול תורד. * **מעשה המרכבה: א. לר' חייא** מוסרין ראשי פרקים ליחיד. **ב. לר"ז** אין מוסרין אלא לאב"ד וכן לשם שלבו דואג בקרבו, **ואיכא דאמרי** והא שלבו דואג בקרבו. **ג. לר' אמי** אין מוסרין אלא למי שיש בו ה' דברים: שר חמשים, נשוא פנים, יועץ, חכם חרשים, נבון לחש. **ד. ר"א** לא רצה ללמוד מר' יוחנן דלא קש, ולאחר פטירתו לא רצה ללמוד מתלמידו ר' אסי. **ה. רב יוסף** לא לימד לסבי דפומבדיתא מעשה מרכבה אחר שלימדוהו מעשה בראשית דדבש וחלב תחת לשונך, וכבשים ללבושך, **ואמרו ליה** דתנו בהו עד ויאמר אלי בן אדם [תחילת פ"ב], **והשיבם** דא"כ כבר שנו בהו, דב' מקראות [שבסוף פ"א] הם שהקפידו חכמים מלדורשם [והא דתני רבי דעד וארא בתרא (ולא הוא בכלל), ולר' יצחק עד חשמל, היינו דעד וארא מלמדים, ואח"כ מוסרין ראשי פרקים, א"נ עד התם מסרינן ראשי פרקים, ואח"כ אי מבין מדעתו]. * **השמועות בחשמל: א.** ינוקא דרש בחשמל ואש אכלתו דלא מטא זימניה, **וכן הוה עובדא** שבקשו לגנוז ספר יחזקאל מחמת כן, **וא"ל חנניה בן חזקיה** דלא הכל חכמים [וזכור הוא לטוב שבזכותו לא גנזו את ס' יחזקאל]. **ד. מאי חשמל:** חיות אש ממללות, **א"נ** עתים חשות [בשעה שהדיבור יוצא מאת ה'] ועתים ממללות. * **החיות רצוא ושוב** כאור יוצא מהכבשן ומבין החרכים. * **הרוח הלכה לכבוש את כל העולם תחת נבוכדנצר** מפני ענוותיהם של ישראל, ושלא יאמרו האומות שמסרם ביד אומה שפלה. * **מלאך עומד בארץ ומגיע לרקיע** וקושר כתרים לקונו ע"י שם [דמקומו א"א לדעת]. * **יחזקאל** דומה לבן כפר שראה את המלך, **וישעיה** לבן כרך. * **כי גאה גאה** למי שמתגאה על גאים, **דארי** מלך החיות, **שור** בבהמות, **נשר** בעופות, ואדם מתגאה עליהם, וה' מתגאה עליהן ועל כל העולם. * **השור** שבמרכבה נהפך **לכרוב** [אפי זזטי] לבקשת יחזקאל שלא יקטרג. * **ו' כנפים** יש לחיות, **ומהחורבן** ד', **ונח' אי** התמעטו אלו שאומרות שירה [התעיף עיניך בו ואינון], **או** אותן שמכסות רגליהם שנא' רגליהם רגל ישרה [ואין דרך לגלות זאת בפני האדון כדרך שמגלים את הפנים]. * **מספר הגדודים:** כתוב אחד אומר אלף אלפין ורבו רבבן, וכתוב אחד אומר היש מספר לגדודיו, **והתירוצים: א.** לאחר החורבן נתמעטו ואז יש מספר. **ב.** אלף אלפין מספר גדוד אחד, ולגדודיו אין מספר. **ג.** אלף אלפין אותן המשמשין בנהר דינור [היוצא מזעת החיות, ונשפך על ראש רשעים בגיהנם, או על תתקע"ד שקומטו ליבראות ולא נבראו, והן העזי פנים שבדור, וי"א שקומטו לברכה שמקמטין עצמן על ד"ת וזוכין לסוד].

דף יד

מלאכי השרת: א. לרב בכל יום נבראין המלאכים מנהר דינור ואומרים שירה ובטלים דחדשים לבקרים רבה אמונתך. **ב.** נבראין מדיבור פיו של הקב"ה שנא' וברוח פיו כל צבאיו. * **שער ראשו כצמר לבן ביישיבה** דנאה וקן, **אך במלחמה נאה בחור** וקוצותיו שחורות. * **ב' כסאות: א. לר"ע** אחד לקב"ה ואחד לדוד. **ב. לריה"ג** לדין ולצדקה [וחזר ר"ע לומר כדבריו]. **ג. לראב"ע** לכסא ולשרפרף. * **י"ח קללות קילל ישעיה את ישראל, והם: א. משען,** בעלי מקרא. **ב. משענה,** בעלי משנה. **ג. משען לחם,** תלמוד. **ד. משען מים,** אגדה. **ה. גבור,** בעל שמועות. **ו. איש מלחמה,** נושא ונותן במחמתה של תורה. **ז. שופט,** דיין לאמיתו. **ח. נביא. ט. קוסם,** מלך. **י. זקן,** ראוי לישיבה. **יא. שר חמשים,** נושא ונותן בחמשה חומשים, **א"נ** בן חמישים. **יב. נשוא פנים,** נושאים פנים לדורו בעבורו **למעלה** כרחב"ד, **ולמטה** כר' אבהו. **יג. יועץ,** קובע שנים והדשים. **יד. חכם,** תלמיד המחכים את רבותיו. **טו. חרשים,** כשפותח בד"ת כולן נעשין חרשים. **טז. נבון,** מבין דבר מתוך דבר. **יז. לחש,** ראוי לד"ת הנמסרין בלחישה. **יח. נערים** [המנוערין ממצות] שריהם, **ותעלולים** [תעלי בני תעלי] ימשלו בם. [וכן אמר שיריהבו הנער בזקן שמלא מצוות כרימון, והנקלה בנכבד שחמורות כקלות אצלו]. * **אי פסקו בעלי אמונה: בד"ת** לא פסקו [שאמר לא אהיה מחובשי ביהמ"ד כלל, ולא אמר דגמר ושכח], **אך במשא ומתן** פסקו [אם תמצאו וכו' מבקש אמונה]. * **ר"א בן ערך דרש במעשה מרכבה לפני ריב"ז** וירדה אש משמים, ואמרו האילנות שירה [וכן עשו ר' יהושע ור"י הכהן ונתקשרו שמים בתקופת תמוז ונראתה הקשת ונתקבצו המלאכים לשמוע], **ולא החשיבוהו בכלל ג' הרצאות** דלא אחרים הרצו לפניו, ולא הוא הרצה לפני מי שהרצה לפני אחרים [כחנניה בן חכיני שהרצה לפני ר"ע, ור"ע הרצה לר' יהושע, ור' יהושע הרצה לריב"ז].

דף טו

ד' עלו לרקיע ע"י שם: א. בן עזאי, והציץ ומת **ועליו נאמר** יקר בעיני ה' המותה לחסידיו [שמת בחור]. **ב. בן זומא** הציץ ונפגע, **ועליו נא'** דבש מצאת אכול דייך [ושאלוהו **מהו לסרס כלב** כיון שאף חליפיו אסור לגבי מזבח, והשיבם כל שבארצכם לא תעשו, **ותעולה שעיברה לכה"ג** תולים להקל שמא באמבטי עיברה, דמעיקרא יוצא כחץ, אך כדשמואל שיכול לבעול בלא דם לא שכיח], **ואמר** שיש בין מים עליונים לתחתונים ג' אצבעות [מרחפת על פני המים], **ואינו נכון** [דהבדלה ביום שני וקרא דמרחפת נא' ביום ראשון] **אלא שיעורו:** כמלא נימא, כגודא דגמלא, ב' גלימי, ב' כסי. **ג. אחר** קיצץ בנטיעות, **ועליו נא'** אל תתן את פיך לחטיא את בשרך, **שראה את מט"ט** יושב וכותב זכויותיהן של ישראל, **ותמה** שאין למעלה ישיבה, תחרות, עורף [בכל צדדיהן יש להם פנים], **עייפות** [ומחקו את זכויותיו, ושמע ב"ק שאומרת שובו חוץ מאחר, והבע זונה ועקר צנון בשבת ונתן לה]. **ד. ר"ע** נכנס **ויצא בשלום ועליו נאמ'** משכני אחריך נרוצה, ולא נתן ה' למלאכ"ש לדוחפו, **והיאך ידע היכן השכינה: אות** ברבבה [אתא מרבבת], דוגמא ברבבה [דגול מרבבה], אדון בצבא שלו [ה' צבאות], קול דממה דקה והנה ה' עובר. * **המעשים עם אחר ור"מ: א.** זה לעומת זה: **לר"מ** ברא הרים כנגד גבעות, **ולאחר בשם ר"ע** שלכל צדיק ורשע יש חלק בג"ע וגיהנם [וזכה צדיק נוטל חלקו וחלק חבירו שנא' משנה ירשו]. **ב.** זה **לא יערכנה זהב וזכוכית: לר"מ** אלו ד"ת שקשים לקנותם כזהב וקל לאבדן כזכוכית, **ולאחר** שיש תקנה לת"ח שסרח [כזכוכית שיש לה תקנה]. **ג. מאחר** רכב על הסוס ואמר לר"מ שיחזור דעך כאן תחום שבת, **והכניסו ר"מ לי"ג בתי מדרש** ואמר לינוקא פסוק פסוקיך **וא"ל:** אין שלום לרשעים, נכתם עונך לפני, לשוא תתיפי, ולרשע אמר אלוקים [ונשמע כאומר לאלישע, ואמר שאם היה סכין בידו הי' חותכו, וי"א שהתכין]. **ד. כשמת אחר** לא דנוהו בשמים דעסק בתורה, ולא הכניסוהו לג"ע שחטא, **וכשמת ר"מ** עלה עשן מקברו [לסימן שהתחילו לדונו לאחר], **וכשמת ר' יוחנן** פסק העשן [דגבורתא למיקלי רביה]. **ה. ר"מ למד תורה מאחר אף שלא הי' דומה כמלאך ה' צבקות משום:** לבך תשית לדעתי [ולא לדעתם], הטי אוזך ושכחי עמך [הנ"מ בגדול הנזהר לא ללמוד ממעשי הרשע], אכל את התמר וזרק את הגרעין, תוכו דרימון אכל וקליפתו זרק [ולכך אמרו בשמים בשם ר"מ משכאהב מצטער שכינה אומרת קלני מראשי]. **ו. דואג ואחיתפול חטאו** דטינא היתה בליבם, **ואחר** היה בפיו זמר יוני [והי' לו להניח מפני חורבן הבית], וכן ספרי מינים נשרו מחיקו [וכל דהוה נקי אגב אמיה עולה לו הצבע כראוי, דהיינו כל שיראת חטאו קודמת לחכמתו].

דף טז

השדים דומים בג' כמלאכים: יש להם כנפים, טסין מסוף העולם ועד סופו, שומעין מאחורי הפרגוד את העתיד להיות, **ובג' כבני'א:** אוכלין ושותין, פרים ורבים, מתים. **ובנ"א דומים בג' דברים כמלאכים:** דעת, קומה זקופה, לשה"ק, **ובג' דברים כבהמה:** אוכלים ושותין, פרים ורבים, מוציאין רעי. * **המסתכל בד' דברים ראוי לו שלא בא לעולם** דאין רצון המלך להזכיר שם אשפה. * **לא חס על כבוד קונו: א.** המסתכל בקשת [מראה דמות כבוד ה']. **ב.** העובר עבירה בסתר שדוחק רגלי שכינה [ומיירי דמצי כייף ליצריה, דאל"כ ילבש שחורים וכו']. * **המסתכל בג' דברים עיניו כהות: א.** קשת. **ב.** נשיא [ונתת מהודך עליו]. **ג.** כהנים בזמן שביהמ"ק קיים [שכינה שורה על קשרי אצבעותיהם]. * **מי מעיד באדם: א.** אבני וקורות ביתו [אבן מקיר תזעק]. **ב.** נשמתו [משכבת חיקך שמור פתחי פיך]. **ג.** מלאכים המלווים אותו [מלאכיו יצוה לך]. **ד.** אבריו [אתם עדי]. * **לר"מ נשיאים:** יוסי בן יועזר, יהושע בן פרחיה, יהודה בן טבאי [כל אלו אמרו לא לסמוך], ושמעיה והלל [הם אמרו לסמוך], **ואבות ב"ד:** יוסף בן יוחנן, נתאי הארבלי, שמעון בן שטח, אבטליון ושמאי, **ולחכמים** יהודה בן טבאי אב"ד ושמעון בן שטח נשיא, **ובעינן להוכיח כר"מ** מדר"י שהרג עד זומם, להוציא מלב הצדוקים שאין עד זומם נהרג עד שיהרג הנידון [דדרשי נפש בנפש, ולחכמים היינו שאין נהרגין עד שיגמר הדין של נידון], **וא"ל שמעון בן שטח** ששפך דם נקי דלא הוזמו שניהם, **וקיבל עליו ר"י** שלא יורה אלא בפני שמעון [שאם יטעה ילמדהו], **ובשלמא לר"מ** שהי' ר"י נשיא היינו דהורה עד השתא, **אלא** אי הוי אב"ד דיאך מורה בפני נשיא, **ודחי** דקיבל עליו שלא יצטרף לדון בלעדיו. * **הלל ומנחם לא נח:** ויצא מנחם [לתרבות רעה, או לעבודת המלך יחד עם פ' תלמידים] ונכנס שמאי. *אמר ר' יוחנן **אל תהא שבות קלה בעיניך** דסמיכה אינה אלא שבות ונח' בה גדולי הדור, **ואתי לאפוקי** ממ"ד שבסמיכה גופא פליגי [ומאן דאסר לאו משום שבות, אלא ס"ל דשלמי חובה לא בעו סמיכה דלא יליף חובה מנדבה], **ואמרינן דש"מ: א. סמיכה בכל כוחו בעינן** [ונמצא משתמש בבע"ח], **ומייתי פלוגתא** בסמיכה בנשים **דלת"ק** אסור [בני ישראל סומכין], **ולר' יוסי** רשות, וסמכו הנשים בשביל נחת רוח, **ומיירי דאקפו הנשים ידייהו** דאל"כ עבדי עבודה בקדשים. **ב. ר"פ הוכיח מהכא** דצדדין אסורין, דאל"כ לסמוך על ראש בהמה דהוו כצדדין, **ור' אשי** דחי דכיון שראש בהמה שוה לגובה גב הבהמה אינו נחשב כצדדין.

דף יז

לב"ש מביאין שלמים ואין סומכין עליהן [אלא סוכך מעיו"ט דלא בעו תכף לסמיכה שחיטה], ולא עולות [לכם ולא לגבוה], **ולב"ה** מביאין שלמים ועולות וסומכין עליהן. * **מנין לתשלומי עצרת כל ז':** ומייתי דמקיש חג שבועות לחג המצות [ולא יליף מחג סוכות דתפשת מרובה לא תפשת (אך לא משום דהוי רגל בפ"ע דהנ"מ לענין פז"ר קש"ב אך הוי תשלומין דראשון), ונכתב חג הסוכות להקישו לחג המצות שטעון לינה מדכתיב ופנית בבקר והלכת לאהלך], **ומקשינן: א. הל עצרת בע"ש** לב"ה אין יום טבוח, **ומשמע** דאין תשלומין כלל, **ודחי** דא"צ יום טבוח דמקריבין ביומיה, **וקמ"ל** דאף בחל בע"ש דא"א למחר פליגי וס"ל לב"ש דלא מקריבין [ולא אמרינן דכיון שלמחר לא מקריב, מתוך שמתייאש מהן, יבוא לפשוע ולא להקריב עוד]. **ב. לא חג יו"ט של עצרת שוב אינו חוגג,** ודחי' דאימא יומי טבוח. **ג. עצרת למנויה כמו חודש, וא"כ חד יומא הוא,** ודחי דמנינן נמי שבועי, ועוד דחג שבועות כתיב.

להערות הארות ולהצעות לרשימת התגובה במייל: k0504166339@gmail.com | מוקדי חלוקה ראשיים: **במיני'** * גבעה B : **מוקד ראש'** - דרכי איש- 0504166339 * שטיבלאך- דרכו איש [היכל השיעורים- בניילונית] * אהל יששכר הר' המגיד ממעזריטש 144 [בניילונית] * קרלין- הר' ברים- 0527616637 * שטיבלאך פחד יצחק [בכניסה בניילונית] * אמשינוב- הרב גנגר- 0527118594 * טולל חצות- הר' מוצפי [בניילונית]. * שיבת תורת דפאל- הבה"ח מ. אזולאי הי"ז. * בגבעה A: * אהל תורה- הר' הרב קארו [בניילונית] * בוסטון- נציג 0548461804 * היכל עובדיה- הרב אשר עמוד הי"ז * שיבת ברכת מרדכי- הרב טלר | בני ברק: שיבת בדטלב- בילב | ירושלים: מקור ברוך- 0527667506 * בית ישראל- מיר- 0583221000 | בעבת מרדכי- שיבת חברון | 0548502661 **חדש- מחל המערבי** - 0548431767 [בריקלין פלטבוש [פרטים במערכת].